

Bevándorlás és regionális fejlődés: a migrációkutatás alapelméletei

Patay Tünde

PhD-hallgató
Széchenyi István Egyetem
RGDI

Az alapelméletek jelentősége

<i>Kérdéskör</i>	<i>Pozitív hatás</i>	<i>Negatív hatás</i>
Külföldiek pl. tanulók aránya a társadalomban	<ul style="list-style-type: none"> - Helyi multiplikátor h. - Innovációs bázis - Munkaerőpiac 	<ul style="list-style-type: none"> - Közkiadások - Illegálitás - Szegregáció kérdése
Magasan képzett munkerő jelenléte	<ul style="list-style-type: none"> - Ktg-hatékonyság - Fejlődés - Kapcsolatrendszer 	<ul style="list-style-type: none"> - Túlképzettség - Bérkonfliktusok - Presztízskonfliktusok
Alacsony iskolázottság ...	<ul style="list-style-type: none"> - Termelékenység - Kompatibilitás, helyettesíthetőség 	<ul style="list-style-type: none"> - Munkanélküliség - Fiskális hatások ..

- **interdiszciplináris, komplex vizsgálatok (Massey, Favell)**
- **okokat és körülményeket feltáró elemzések (Castles, de Haas)**
- **„...azt a bevándorló tömegek magukkal hozzák,, (Collins, 2013)**

egyéni ↔ regionális versenyképesség

Hozzájárulás a regionális fejlődéshez – a főkomponensek rotációs mátrixa (kivonat 1)

	1	2	3	4	5
Szoc. tám., küszöb	-,822	,363	-,094	,224	,039
Az anyaország fejlettségi szintje	,780	-,506	,042	-,067	,059
Az anyaország korrupciós indexe	,757	-,385	,104	-,214	,062
Munkanélküliségi ráta, nemz.	-,698	,462	-,145	-,097	,256
Nettó migráció anyaországban	,675	,316	,041	-,032	,045
Egyéni váll. önf.	,556	-,381	,198	,065	,140
5 éven belül végl. engedélyek	,552	,067	,544	-,281	,169
Elutasított új kérvények aránya	-,227	,878	-,038	-,005	,052
Legalább főiskolát végzettek aránya	,193	-,745	,066	,188	-,066

...

- meghatározza az egyén versenyképességét
- hozzá tud-e járulni a helyi versenyképességhez
- a vándorlási folyamatok motivációinak, körülményeinek megértése

Törvények - Ravenstein (1885)

Vol. XLVIII.]

[Part II.]

JOURNAL OF THE STATISTICAL SOCIETY,

JUNE, 1885.

The LAWS of MIGRATION. By E. G. RAVENSTEIN, Esq., F.R.G.S.

[Read before the Statistical Society, 17th March, 1885. The PRESIDENT,
SIR RAWSON W. RAWSON, K.C.M.G., C.B., in the Chair.]

CONTENTS :

	PAGE		PAGE
Introductory Remarks.....	167	The Anglo-Scotch Element in Ireland (Map 4).....	180
Population and Birthplaces	168	The Foreign and Colonial Element	180
Geographical Distribution of the Natives of each Kingdom.....	170	Composition of Migrants	181
The National Element of the Population (Map 1).....	172	Causes of Absorption and Dispersion (Map 5).....	184
The Native County Element (Map 2).....	173	Counter-Currents of Migration.....	187
The Native Town Element.....	174	The Dispersion of Migrants Illustrated.....	189
The Border Element.....	175	The Absorption of Migrants Illustrated.....	193
The Irish Element in Great Britain (Map 3).....	176	Migration and the Nature of Towns.....	194
The Scotch Element in England (Map 4).....	178	Migration of Females.....	196
The English Element in Scotland (Map 6).....	179	The Laws of Migration.....	196
		The Laws of Migration and the Towns	199

Introductory Remarks.

It was a remark of the late Dr. William Farr, to the effect that migration appeared to go on without any definite law, which first

Kiindulási pont...

- Gazdasági okok
- A taszító és vonzó faktorok megjelenése
- Migráció nagysága függ a népességszámtól és a távolságtól is

Értékelés, csoportosítás, többféle felfogás - - -

Thieme:

klasszikus elméletek vs. modern, a folyamatos migráció okai

De Haas:

optimista vagy fejlődést. ill. pesszimista vagy neo-marxista

Morawska:

makro es mikro szintű csoportosítás

- neoklasszikus; push-pull?

- a döntések komplex háttere, mikro- és makro-szintű faktorok

A legnépszerűbb elméletek 1

Neoklasszikus - makro	Népeségföldrajzi elméletek	Duális munkaerőpiac	Világrendszer – elmélet
Foglalkoztatás, bérek, egyensúly, versenyhelyzet (Borjas, Sjaastad)	Távolság, tömeg, - koncentráció, - költség, felszereltség? (Zipf, Bramhall, Reilly, Lowy)	- vs. neoklasszikus: strukturális okok, presztízs, célok (Piore)	Globális folyamatok stimuláló szerepe, politikai, kulturális elemek (Portes-Walton, Sassen)
Neo-marxisták	Intézményelmélet	Transznacionális terek	Migrációs átmenetek
Különbségek erősödnek, munkaerő homogén, pessz. ideológia (Lewis, Papademetriou)	Politika, uralkodó jogi és intézményi keret, főleg integráció (Zolberg, Massey)	Átívelő kapcsolatok, körülmények vizsgálata, politikai szerep, módszertani kérdések (Canales, Faist)	Társadalmi, politikai átmenetek, történelmi szakaszok, urbanizáció (Zelinsky, Wilson)

Neoklasszikus II. (mikro-)	Migráció új gazdaságtana	Humántőke - elmélet	Információ - asszimetria
<p>Munkaerőpiaci valószínűségek, elvárt jövedelmek, - alap neoklasszikus elmélet kiegészítője (Harris, Todaro)</p>	<p>jövedelmi kockázat csökkentése, diverzifikációs stratégia, családi szint, -átmeneti? -minden régióra? (Stark, Piore)</p>	<p>Egyéni ktg- haszon, humán tőke egyes ismérveinek szerepe - makro háttér?</p>	<p>Mikro szintű egyensúlytalanság és egyenlőtlenségek, - munkaerőpiaci kutatások</p>

Hálózatok elmélete	Kumulált okság	Láncmigráció	Társadalmi tőke
Felgyorsult döntések, csökkenő ráfordítások, - információ és racionalitás	Több faktor egymásra épülő szerepe, - de: alap és multiplikátor a migrációs csatorna	Erős push tényező, információ-asszimetria is, - makro feltételek?	A vándorlás iránya, intenzitása, visszatartó is, makro felé: transznacionális terek

A fontosabb elméletek rendszerezése Zlotnik (1998) és Kupiszewski (2002) besorolása mentén

Szociológia	Közgazdaságtan		Földrajz-tudomány	Átfogó
<ul style="list-style-type: none"> •Hálózatok •Társadalmi t. •Push-pull (1) •Transznacionális terek 	Makro-	Mikro-	<ul style="list-style-type: none"> •Gravitációs •Átmenetek •Intézmény-rsz. 	<ul style="list-style-type: none"> •Migrációs rendszerek •Világrendszer •Kumulatív okság
	<ul style="list-style-type: none"> •Neoklasszikus (1) •Keynes-i •Duális piac 	<ul style="list-style-type: none"> •Neoklasszikus (2) •Humán t. •Új közgazd. 		

Forrás: a két rendszer alapján, saját összeállítás

Elméletek rendszere 2

	Taszítás-vonzás tézisei	Neoklasszikus modellek	Humán tőke elméletei	A migráció új gazdaságtana	Történelmi- strukturális modellek	Duális piaci elméletek	Hálózatok tézisei	Rendszer-elméletek	Transznacionális megközelítések
Tárgya	vándorlások okai és körülményei						vándorlások okai, iránya, intenzitása		
Szintek	makro, mezo	makro, mikro	makro, mikro	mezo, mikro	globális, makro	makro	mezo	makro	globális, makro, mezo
Kiemelt faktorok	gazdasági okok, gravitáció	munkaerő- kereslet, bérek	bérek, képes- ségek	jövedelem, depriváció, intézmény	világ- rendszer	piaci feltételek	diaszpórák hálók	fejlődés mértéke	kapcsolat- rendszer

Forrás: saját összeállítás

„ ...to explain the **decision-making** mechanism (individual, household or village) and human behaviour for persons (with different personality traits and sociocultural backgrounds) **interacting with and reacting to** (at different levels) the general environment (socioeconomic, ecological and political stimuli) over time (short- and long-run situations) in order to achieve certain objectives with certain **consequences** (on the migrant and others in the sending and receiving points).“ *Chang (1981)*

- kereslet- kínálat egyensúlytalansága (makro-)
 - személyes, de sablonizált mozgatórugók (mikro-)
 - racionalitást, megfelelő információs alapot feltételez
 - egyes elmeket emel ki
 - ritkán épülnek egymásra vagy ellentmondásosak
-
- ➔ együttes alkalmazásuk
 - ➔ tárgytól, céltól függően
 - ➔ hasznosak a hatások értékelésében is

Köszönettel

Patay Tünde